

Organ: Folkhälsorådet

Tid: 2024-09-02, klockan 09.00 – 11.00

Plats: Konferensrum Jupiter och via Microsoft teams.

Närvarande:

Lennart Gustavsson, ordförande Folkhälsoråd och Kommunstyrelsen
ordförande, Malå kommun
Erik Lindblom, skolchef, Utbildningsavdelningen Malå kommun
John Olsson, socialchef, Socialavdelningen, Malå kommun
Daniel Burman, Folkhälsosamordnare, Storuman/Malå kommun
Andreas Lundin VD Malå Energi- och Industrier AB
Stina From Räddningschef/T.f. Miljö- och byggchef Malå/Norsjö Miljö-
och byggavdelning.

Urban Lindström, Bredning för Folkhälsa, Region Västerbotten
Rebecca Lindahl T.f. Verksamhetschef Malå Sjukstuga, Region Väster-
botten

Ej Närvarande:

Douglas Almquist, Kommunchef, Malå kommun
Elin Nilsson, Miljö- och byggchef, Malå/Norsjö Miljö- och byggavdelning.
Marie Önnerlöv Näslund, administrativ chef, Administrativa enheten,
Malå kommun

§ 16

Dagordning Fastställs

Ordförande för folkhälsorådet går igenom dagordningen.

Folkhälsorådet BESLUTAR att godkänna dagordningen.

§ 17

Val av justerare

Ordförande föreslår att utses Erik Lindblom till justerare.

Folkhälsorådet BESLUTAR att godkänna val av justerare.

§ 18

Föregående protokoll

Ordförande för folkhälsorådet hänvisar att föregående mötesanteckningar ligger på Malå kommuns hemsida och under Teamsytan Folkhälsa.

Folkhälsorådet BESLUTAR att protokollet läggs till handlingarna.

§ 19

Budget

Folkhälsosamordnaren informerar om budgeten för Folkhälsa.

- Personalkostnad 185 388kr Jan – Juni 2024.
Faktura skickas kvartalsvis från Storumans kommun.
Håller budget.
- Medel för tjänsteköp Jan – Juni 2024.
Fika/Lokal Föräldramöte 20mars: 1438kr
Priser Skolavslutning/Blåsgrönt kampanj: 2498kr
Checkpoint Hitta Ut (Folkhälsa): 1500kr
Totalt: 5436kr
Håller budget.
- Kommande kostnader Aug – Okt
Föreläsning 1 okt Attila Yoldas 10.000kr
Licenskostnad YAM – Youth aware of mental health 3000kr
Fika utbildning Ansvarsfull Alkoholservering 3sept 300kr
Totalt:13300kr

- Externa medel:
Inga externa medel.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen

§ 20

Verksamheterna informerar

- **Kommunstyrelsens Malå kommun**
Ordförande informerar om att Rättighetscentrum Västerbotten håller i en berättarträff i Malå den 26 november där personer med funktionsvariationer får komma med sina berättelser kring hinder och drömmar i vardagen. Detta är en del av projektet Rättigheterna är våra.

Ordförande informerar om att föreningen i Rentjärn har fått utbildning i användandet av en hjärtstartare samt att en hjärtstartare ska placeras i ett värmeskåp i Rentjärn. Utbildning och Hjärtstartare bekostas av Civilförsvarsförbundet där föreningar har möjlighet att söka stöd för utbildning och uppsättning av hjärtstartare.

I samband med olyckan i augusti så märks det att Malå kommun saknar struktur vid större händelser som exempelvis POSOM. Ledningsgruppen har på senaste ledningsgrupp möte berättat att man håller på att se över kommunens arbete med POSOM där kommunens säkerhetssamordnare hanterar detta. Tanken med POSOM och kommunens arbete är att knyta ihop alla verksamheters krisplaner.

I samband med olyckan i augusti så höll kommunen tillsammans med Svenska kyrkan i Malå öppet hus.

- **Administrativa enheten:**
Inget att tillägga.
- **Socialavdelningen:**
Skolteamet saknar idag en skolsocionom men håller på att rekrytera en ny.

Tjamstagården är nu stängd, vilket inneburit överbeläggning på kortisboende under sommaren. Det har varit en förväntad effekt på grund av att antal platser har minskat men det har inneburit ett ansträngt läge för verksamheten. Under sommaren har det mest varit patienter från slutenvården.

I kommunledningsgruppen prioriteras arbetet med att jobba med kommunens sjuktal, där målsättningen är att ligga runt 8,7%.

Just nu pågår täta möten för att samordna framtidens äldreomsorg i Malå kommun där företaget som ansvar för ombyggnationen skissat fram ett nytt förslag utifrån kommunens behov nu och i framtiden.

SÄBO har haft inspektion från Arbetsmiljöverket där man tittar på rutiner och handlingsplaner gällande hot och våld, både ur brukarperspektiv och personalperspektiv.

Det är fortfarande svårt med kompetensförsörjningen där vård och omsorg är starkt beroende av personal från utomnordisk bakgrund. Malå påverkar starkt av nationella riktlinjer kring kompetensförsörjningen och de krav som ställs på utomnordisk personal och vad som händer om dessa inte uppfylls.

- **Utbildningsavdelningen:**

Ovanligt bra uppstart under hösten. Har lyckats bra med rekryteringen och verksamheten har hög lärarbehörighet och positiv personalförsörjning.

Elever med problematisk skolfrånvaro har högre närvaro än tidigare och arbetet börjar ge resultat. Elever har olika närvarograd och trappas succesivt upp utifrån den enskildes förutsättningar.

Arbetet med PDV (Pågående dödligt våld) pågår och ska inkluderas i skolans krisberedskapsplan och sträcker sig från förskolan upp till de högre årskullarna både för personal och elever.

Arbetet består av en 3 stegsmodul som är framtaget av Skolverket. Mycket av arbetet består av kännedom av beredskapsplan och övning på olika scenarion.

Största arbetet består av att krisberedskapsplanen ska vara implementera och känd av samtliga anställda inom skolan och ska kopplas ihop med kommunens beredskapsplan.

Ett första möte med Polisen har hållits på forum tillsammans med personal där det uppstod ökad oro kring PDV men man betonar att det är viktigt att prata om detta i syfte att stärka kompetensen om något skulle inträffa både på skoltid och fritiden som involverar skolelever.

Simhallen är åter tillgänglig för elever och allmänheten, vilket är positivt.

Det har fötts färre barn i år jämfört med tidigare. I vanliga fall brukar elevantalet ligga mellan 30–40 elever. Till och med augusti 2024 har 12 barn fötts inom Malå kommun.

Gällande olycka i augusti så märker inte skolan av detta så mycket förutom att en av de inblandade är elev på skolan. Annars förekommer mycket diskussioner på sociala medier gällande olyckan.

- **Miljö- och byggavdelningen Malå kommun**

Räddningschef är t.f chef för Miljö- och byggavdelning fram till oktober.

Just nu pågår en kärnteknikövning.

Har haft bränder som uppkommit på onaturligt sätt i Malå kommun där Räddningstjänsten samarbetar med Polisen.

Inga större skogsbränder i Malå denna sommar.

Kompetensförsörjning bland deltidsbrandmän är positiv i Malå men sämre i Norsjö.

Räddningstjänsten har haft stödsamtal för inblandade i olyckan i augusti och är tacksam för att ingen omkom då personal tidigare varit på otäcka dödsolyckor.

- **Malå Energi- och industri AB (MENI)**

Sett till kompetensförsörjningen har Hotell Tjamstan rekryterat ny kock och ansvarig för alpinverksamheten, vilket är positivt.

Samarbete sker även i år med utbildningsavdelningen på Malå kommun där man eftersträvar att barn och ungdomar i Malå ska få mer tillgång till backen. Dialog förs med utbildningsavdelningen kring upplägget.

Hotell Tjamstan har införskaffat ytterligare en hjärtstartare och placerat den i liftstationen. Hjärtstartaren är registrerad på hjärtstartsregistret. Ytterligare en Hjärtstartare planeras att köpas in och placeras vid campingen senare under året.

Personal från Hotell Tjamstan samt VD ska gå utbildningen Ansvarsfull alkoholservice 3 september i Malå.

VD informerar om incidenter kopplat till minderåriga och alkohol runt anläggningarna. Bland annat har minderåriga befunnit sig på tak.

I samband med trafikolycka i augusti har samma gäng varit vid vandrahemmet Loket i Malå.

Även ett fall av olaga intrång och misshandel har polisanmälts, dock ingen Malåbo inblandad.

- **Malåbostäder AB**
Ej på plats vid dagens möte
- **Malå sjukstuga Region Västerbotten**
Ordinarie verksamhet är ingång igen efter sommaren med akuten öppen till 21.00 på vardagar och 17.00 på helgen. Malå Sjukstuga stärker verksamheten med en fastläkare på 0,5% som kommer tillbaka till fastanställning. Sen tidigare har man en fast läkare. Detta skapar förutsättning att ta emot personal under pågående utbildning som läkare och sjuksköterskor.

Bland ordinarie personal så går två sjuksköterskor vidareutbildning, barnmorska respektive distriktsköterska.

Ambulanssjukvården är nu tillbaka inom Regionens regi på alla orter i länet. Har varit i Regionens regi under alla år. Nu pågår organisatoriska förändringar på ledningsnivå hos ambulanssjukvården i länet. Malå sjukstuga och Ambulanssjukvården kommer jobba vidare som samarbetspartners på samma sätt som tidigare där skillnaden blir byta av chef och arbetsgivaransvar.

I Malå kommun har medborgarna hög läkemedelsförbrukning kopplat till smärtstillande mediciner med opioider. Fokus ligger just nu att byta till andra preparat som är mindre beroende framkallande samt att fasta läkare möjliggör ökade kontrollmöjligheter för att inte patienten ska utveckla ett beroende.

Malå sjukstuga lägger även mer fokus på rehabiliterande insatser där man vill koppla in arbetsgivare i ett tidigt skede.

Malå sjukstuga lägger även fokus på mångbesökare genom att trygga patienter att inte söka vård om de inte har behov för detta. Det förekommer mångbesökare i alla åldersgrupper i Malå kommun. Detta är kopplat till att hushålla med resurser som finns tillgängliga samtidigt som att erbjuda patienter god vård.

Representanter från Malå Sjukstuga deltog på seniorcafé som anordnades på Galejan. Café var välbesökt och några av besökare lyfte frågan om palliativ vård och oro om det inte finns någon palliativ vård.

Politiken har varit tydlig att man inte kommer jobba med egna platser utan detta ska ske i samverkan med kommunen som exempelvis akutsjukvårdsplatser där politiken tycker hårt på samverkan på region och kommun där Dorotea lyfts fram som exempel på en gemensam systemledning i närhet till varandra.

Intentioner finns till samverkan och sker i dag i olika former, där Region och kommun håller på att se över hur god och nära vård ska bedrivas lokalt eftersom lokala lösningar måste till då förutsättningar varierar över länet.

Samhällsrummet i Adak har lagts ner under sommaren och har inte nyttjats på det sätt som det var tänkt. Lokalbefolkning i Adak har uttryckt missnöje att samhällsrummet försvunnit.

Gällande olycka i augusti så larmades stora resurser till platsen, både ambulanser och helikoptrar. Personalen påverkas av händelsen då det är ett litet samhälle och man har uppgett att man saknar POSOM i Malå kommun.

- **Bredningen för Folkhälsa Region Västerbotten**

Beredning jobbar vidare med den nya strategin folkhälsa och funktionsrätt som är länsövergripande. Strategin inkluderar både Folkhälso- och funktionsrättsarbete i samma dokument. Strategin ska upp till beslut under hösten och därefter ska man ta fram handlingsplaner under vintern. Strategin dockar an i i Norra sjukvårdsregionsförbundet där Region Norrbotten, Västerbotten, Jämtland/Härjedalen och Västernorrland finns representerande.

Tillgängligheten för patienter i behov av vård insatser är en utmaning för hela Region Västerbotten. Det pågår många insatser där fokus är att patienten ska känna sig trygg med vården, oavsett vart man bor i länet.

Det pågår ett nytt vårdval i primärvården där medel prioriteras för förebyggande insatser och att stärka resurser och kompetensen i primärvården i syfte att komma närmare patienterna.

Lycksele BB är i gång efter sommarstängningen, där stängning var längre än planerat på grund av för låg bemanning på Neo-IVA i Umeå som är länets intensivvårdsavdelning för tidigt födda. Region har stärkt bemanningen i Umeå under sommaren. Positivt är att det blir fler och fler fastanställda inom Regionen och Hyrpersonal väljer att kliva in i fasta anställningar på Regionen, framför allt på Lycksele BB. Det är ett kvitto på att arbetet med att involverar personalstyrka ger lyckad resultat.

Nationellt så ligger barnafödandet på historiska låga nivåer, vilket även påverkar även på länsnivå.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen

§ 21

Folkhälsosamordnaren informerar

Folkhälsa

Motionskampanj våren 2024

Folkhälsosamordnaren meddelar att 81 personer har anmält sitt intresse av att delta i motionskampanjen maj – juni 2024. 41 återrapporterade sin aktivitet och deltog därmed i utlottning av priser. Utlottningen har skett digitalt med översyn av ordförande för folkhälsorådet. Vinnarna har meddelats samt priser delats ut

Det är fler kvinnor (76%) än män (23%) som deltar.

De flesta deltagarna är mellan 26-65år (64%).

Bland deltagarna så uppger 68% att de är fysisk aktiv, minst 150 minuter per vecka och tränar regelbundet mellan 2-5 gånger i veckan.

Av de 41 som återrapporterade var 23% män och 76% kvinnor. Påminnelse skickades ut till personer som ej rapporterat in i tid. Deltagare som återrapporterade deltog i utlottning av priser genom en slumpgenerator övervakad av folkhälsosamordnare och folkhälsorådets ordförande.

Vinnarna har meddelats samt priser delats ut.

E-utbildning Folkhälsa

Folkhälsosamordnaren informera om Folkhälsomyndighetens E-utbildning inom Folkhälsa. Utbildningen är interaktiv och innehåller reflektions övningar och filmer.

Syftet är att öka kunskapen inom folkhälsoarbetet nationellt, regionalt och lokalt i kommunen.

Målgruppen för utbildning är tjänstepersoner, chefer och politiker inom kommunal förvaltning samt personal och politiker inom Regionen.

Utbildningen är kostnadsfri och rekommenderas till alla förvaltningar. Efter avslutad kurs erhålls ett diplom

Utbildningen finns på Folkhälsomyndighetens hemsida – en god jämlik hälsa för samhällets utveckling.

Suicidprevention Malå:

Implementering av YAM 24/25

Folkhälsosamordnaren informerar att en implementering av metoden YAM – Youth aware of mental health kommer ske under 24/25 på Nilaskolan i Malå. Detta kommer vara en del av Malå kommuns arbete med psykisk hälsa och suicidprevention.

Ett första möte med Skolchef, Rektor och Elevhälsotema kommer etableras. Därefter kommer ett möte med skolpersonal ske. Under tiden kommer ett avtal tecknas mellan Malå kommun och Mental health in Mind som är ansvariga för YAM-metoden. Avtalet förnyas årsvis om inget annat sägs.

Under v.41 kommer Folkhälsosamordnaren åka ner till Stockholm för att få instruktörsutbildning i YAM-metoden. Utbildningen bekostas av medel från FoU Socialtjänst Uppdrag psykisk hälsa.

Kostnader kring YAM så som material, affischer och licenskostnader bekostas av Folkhälsosamordnaren/Folkhälsorådet.

Utbildning MHFA – Första hjälpen till psykisk hälsa

Folkhälsosamordnaren meddelar att ett utskick gick ut innan sommaren gällande kostnadsfri utbildning i metoden MHFA – Första hjälpen till psykisk hälsa.

Utbildningen hålls av Folkhälsosamordnaren och erbjuds kostnadsfritt till kommunal och regional personal verksam i Malå kommun. Även Polisen Skellefteå har fått en inbjudan.

Ett nytt utskick kommer till samtliga verksamheter under vecka 36. Sista anmälning är 6e oktober.

Utkast Handlingsplan Psykisk hälsa och Suicidprevention för Malå kommun

Folkhälsosamordnaren har inför mötet skickat ut ett utkast på handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention för Malå kommun.

Ett förslag till arbetsgrupp presenteras i samband med att handlingsplanen ska upprättas i syfte att implementera Storumans modellen B4 för att jobba aktivt och strukturerat med frågorna tillsammans med Region och Polis.

Folkhälsosamordnaren kommer att skicka ut handlingsplanen på remiss till samtliga avdelningar efter ett första möte med respektive förvaltning är genomfört för att diskutera innehållet.

Suicidpreventivadagen 10 september

Folkhälsosamordnaren informerar att länsgruppen som arbetar med Suicidprevention erbjuder två digitala föreläsningar den 10 september, ett tillfälle för professionella och ett tillfälle för allmänheten - Konsten att möta den som inte orkar leva med Ullakarin Nyberg och är känd Psykiatriker, Forskare, Författare och en av Sveriges främsta experter på suicidprevention.

Folkhälsosamordnaren har skickat material till kommunikatör för publicering på sociala medier/hemsida under v.36.

Psykeveckan v.45

Folkhälsosamordnaren har under året suttit tillsammans med ABF mitt i Lappland Malå, Malå Bibliotek, Svenska kyrkan och RF-SISU för att ta fram ett lokalt program i Malå.

Under v.45 så pågår även Här finns jobben, där det goda samtalet är en del av programmet. Samverkan sker med arbetsgruppen Här finns jobben kring det goda samtalet.

Folkhälsosamordnaren informerar att temat för det goda samtalet ännu ej är satt samt att programmet lokalt i Malå kommer till största del bestå av webbföreläsningar via Hjärnkoll som medborgare får ta del av själva.

Folkhälsosamordnaren sammanställer ett lokalt program för Malå då alla aktiviteter är klara och skickar till kommunikatör för publicering på sociala medier och hemsida.

Interjuver skolpersonal och elever psykisk hälsa mars – april:

Resultaten håller på sammanställas och kodas om via regionen för att göra svaren anonyma. När svaren har sammanställts från Storuman, Sorsele, Malå, Skellefteå och Umeå kommer en redovisning att ske.

Syfte med interjuver är att hitta insatser som kan förbättra psykiskt välbefinnande hos elever och som upplevs vara möjliga att genomföra i skolan.

Totalt intervjuades 4 lärare och 8 elever på Nilaskolan av Folkhälsosamordnaren i Malå.

Ett frågebatteri har tagits fram med hjälp av Region Västerbotten Folkhälsoenheten.

Underlaget kommer användas framgent i kommunens förebyggande arbete.

Brottsförebyggande (REK-gruppen) /ANDTS

Länsstyrelsen Västerbotten/ Brottsförebyggande Rådet

Folkhälsosamordnaren informerar att Malå kommun är en av fyra kommuner i länet som blivit beviljat fördjupat stöd för det lokala brottsförebyggande arbetet.

Fokus kommer ligga på arbetet med att jobba med metoden orsaksanalys.

Den 28e november kommer en workshop hållas tillsammans med Norsjö kommun på hotellet Källan Spa och Konferens där båda kommunerna kommer ta fram lokala Case för deltagarna att träna på.

Folkhälsosamordnaren skickar ut kallelse till träffen.

Utkast ANDTS-Handlingsplan Malå kommun 2024–2027

Folkhälsosamordnaren informerar att ett utkast till förnyad handlingsplan för kommunens lokala arbete med Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel om Pengar har tagits fram.

Folkhälsosamordnaren skickade ut utkast inför folkhälsorådets möte den 9 september.

Folkhälsosamordnaren kommer boka in ett möte med berörda för att diskutera igenom handlingsplanen för att därefter ta upp detta till politiken.

Föreläsning Machokultur, Normer och Rasism

Folkhälsosamordnaren informerar att Malå kommun i samarbete med Malå IF och RF-SISU Västerbotten planerat föreläsning och workshop med Rättighetscentrum Västerbotten sen hösten 2023.

På grund av personalbrist på Rättighetscentrum så har RF-SISU och Malå kommun försökt finna en annan föreläsare.

1 oktober kommer Attila Yoldas att föreläsa både för skolan och allmänheten i Malå.

Folkhälsosamordnaren och RF-SISU Västerbotten skickar ut mer information kring upplägg då detta är klart.

Trygghetsvandring 2023

Folkhälsosamordnaren informerar att ett utkast på rapporten gällande Trygghetsvandring är klar. Trygghetsvandringen genomfördes hösten 2023. På grund av tidsbrist och prioritering av arbete har rapporten förskjutits till hösten 2024.

Folkhälsosamordnaren kommer att boka in ett möte under hösten med berörda parter för att diskutera underlaget i rapporten.

Tanken är att rapporten ska kunna fungera som underlag till andra verksamheter när åtgärder ska genomföras.

Utbildning Ansvarsfull Alkoholservering

Folkhälsosamordnaren informerar att ett utbildningstillfälle i metoden Ansvarsfull Alkoholservering kommer hållas den 3 september för verksamhetsutövare/krögare i Malå och Norsjö kommun. Totalt har fyra verksamhetsutövare/krögare anmält sitt intresse, två i Malå kommun och två i Norsjö kommun.

Utbildning sker i samverkan med Storumans kommuns alkoholhandläggare, Polisen Skellefteå, Folkhälsosamordnare Storuman/Malå kommun och Länsstyrelsen Västerbotten.

Det goda samtalet vecka v.45

Folkhälsosamordnaren informerar att temat kring det goda samtalet ännu ej är klart men att Polis och Folkhälsosamordnare meddelat att man deltar på mötet.

Maria Dufva – Värsta bästa nätet

Folkhälsosamordnaren informerar att man kommer webbsända föreläsning med Maria Dufva – Värsta bästa nätet från Storuman den 6e november.

Målgrupp är vårdshavare till elever åk 4-åk 9.

Mer information och länk kommer.

Utbildnings Vårdsprevention

Folkhälsosamordnaren informerar att Storumans kommun skickar två personer på utbildning inom våldsprevention den 18-19 september i Lycksele, där bland annat Storuman/Malå kommuns Folkhälsosamordnare deltar.

Syftet med utbildning är att personerna senare kan utbilda kommunal/regional personal inom området våldsprevention.

Trygghetsenkät 2024

Folkhälsosamordnaren informerar att årets trygghetsenkät för Malå kommun kommer skickas ut under oktober – november månad.

Folkhälsosamordnaren kommer även delta på plats i Malå någon gång under perioden för att samla in svar fysiskt. Mer om tillfälle och tid kommer i kommande annonser.

ANDTS-enkät 2024

Folkhälsosamordnaren informerar att årets ANDTS-enkät bland åk 7 – åk 9 på Nilaskolan kommer skickas ut under v.39 tom v.41

Folkhälsosamordnaren kommer därefter sammanställa data och återkoppla till elever och vårdshavare i samråd med Nilaskolan.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen

§ 22

Uppföljning Folkhälsopolitiskt program 2022–2026

Ordförande föreslår att följa upp folkhälsopolitiska programmet samt se över behov av revidering av programmet.

Folkhälsorådet BESLUTAR att ge Folkhälsosamordnaren i uppdrag att se över det folkhälsopolitiska programmet.

§ 23

Övrigt

Inget under punkten övrigt.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen.

§ 24

Nästa möte

Folkhälsosamordnaren bjuder in till nästa folkhälsoråd 2024.

Måndag den 25 november, klockan 09.00 – 11.00. Plats: Konferensrum Jupiter kommunhuset Malå eller digitalt.

På mötet kommer följande ärenden att hanteras:

- Ny ordförande Folkhälsorådet 2025–2027
- Datum för folkhälsoråd 2025

- Uppföljning Folkhälsopolitiskt program 2022–2026
- Uppföljning Medborgarlöfte 2024 – Polisen Skellefteå inbjudna

Ärenden som önskas ta upp i Folkhälsorådet skickas till Folkhälsosamordnaren för beredning, senast två veckor innan kommande möte.

daniel.burman@mala.se

Vid pennan

Daniel Burman
Sekreterare

Erik Lindblom
Justerare

Lennart Gustavsson
Ordförande